

Bibita v pravljичni deželi trollov

Čeprav sva sprva mislila, da severneje od Trondheima ne bomo utegnili, naju je po enem tednu čedalje bolj vleklo na sever – Za priobalno alternativo hitri cesti E6 se je pokazala panoramska cesta *Helgelandskysten* – Pot se konča le streljaj od mesta Bødo, in ko pridemo do tja, se vkrcamo na trajekt za Lofote

Tekst: **Andreja Frankovič**

»**N**ovo vozniško dovoljenje boste prejeli po pošti v roku enega tedna.« Gospa vzame mojo staro kartico in mi skozi okence poda kartonček. »To začasno potrdilo nadomešča kartico za vožnjo po Sloveniji.« Moj izraz na obrazu ne laže. Ne da bi karkoli rekla, me vpraša: »Greste v kratkem kaj v tujino?« »Ja, prav zdaj odhajamo za tri tedne.« »Če bi prišli do 11. ure (ko sem bila prvič na okencu, je bilo 7 minut čez), bi ob doplačilu za urgentno izdelavo kartico morda lahko prevzeli že jutri v Celju, tako pa morate počakati do pojutrišnjem.« »Niti slučajno ne pride v poštev. Bo pač vozil mož.«

Še preden končam stavek, se zavem, da to ne bo izvedljivo. Za hip me popade mešanica obupa, jeze in strahu. Sedem za volan, vsaj do meje lahko peljem. Med vožnjo proti Karavankam na glas razmišljam o možnih scenarijih, a v resnici nimava izbire. Ravno zato odločno zaključim: »Veš kaj, prepotovala sva na tisoče kilometrov po tujini in še nikoli naju ni nihče vprašal za vozniško dovoljenje. Tudi tokrat ne bo drugače.« Po skoraj 600 kilometrih parkiramo ob Rdečem jezeru (Rothsee) nedaleč od Nürnberga. Zvedavo se

sprehodimo okrog severne polovice jezera, južno prihranimo za zjutraj. Ker spimo predolgo, se načrt izjalovi, sprehod, vreden svojega imena, pa se zgodi šele zvečer v bližini Hamburga. Po vožnji mimo obsežnega labirinta zabožnikov, dvigal, vagonov ... največjega nemškega pristanišča se naposled približamo meji najjužnejše skandinavske države, Danske. »Greva čez mostove na Švedsko ali po Danski do severa in na trajekt?« vprašam Tomaža. Seštevek stroškov cestnin in goriva kaže, da sva približno na istem, je pa preko Švedske seveda dlje. »Rad bi se enkrat peljal čez tiste mostove in skozi predor pod morjem,« pravi Tomaž. In sva dogovorjena.

Kombinacija predora in viadukta

Več kot 13 kilometrov dolg most Storebælt med danskima otokoma Zelandija in Fyn je bil odprt leta 1998, za železniški promet pa že leto prej. Še večje gradbeno čudo je Øresundski most, ki od leta 2000 povezuje Dansko in Švedsko. Gre za kombinacijo 4-kilometerskega predora in skoraj 8 kilometrov dolgega viadukta. »Dobrodošli na Švedskem. Kam potujeta?« naju po vznemirljivi izkušnji pozdravi obmejni policist, presenečen nad slovensko registrsko ta-



Lesene ribiške koč so dajale zatočišče ribičem med ribolovno sezono. Na Lofote so prihajali od vsepovsod in edino zavetje marsikaterega ribiča je bil zgolj narobe obrnjen čoln, ki ga je poveznil nase.

blico. Dve uri pozneje se z našo nezgrešljivo oranžno-belo potujočo hišico Bibito po priporočilu aplikacije Park4night namestimo tik ob morju na pol poti do Gothenburga. Razgled ni ravno presežek, veter občasno prinaša smrad iz bližnjih industrijskih obratov, a za popoln večer je dovolj že tisti posebni občutek, ki se pojavi izključno na poti. Čisto stranišče v bližini je razkošje.

Na zemljevidu tik ob avtocesti opazim jezero in napis Naravni rezervat Sandsjöbacka. Ob informativni tabli sestaviva kombinacijo iz treh krožnih poti in kratek sprehod se spremeni v pravi mali trekking, na katerem prečkamo pašnike in obširne močvirne travnike, se sprehajamo ob jezeru in skozi gozdove, posejane z balvani, ter si prvič radovedno ogledujemo pisane skandinavske hišice in ogromne cvetoče rododendrone pred njimi.

Raziskovalno razpoloženi si že v večernih urah približno 40 kilometrov od norveške meje spontano privoščimo še skok v pravadnino in obiščemo dve lokaciji s skalnimi rezbarijami oz. petroglifi iz bronaste dobe, Litsleby in Aspeberget. Na območju Tanuma je znanih več kot 600 takih lokacij! Zaradi svoje kakovosti in raznolikosti motivov (ljudi, živali, orožja, ladij ...) ter pomena za razumevanje življenja v bronasti dobi v severni Evropi so uvrščene tudi na Unescov seznam svetovne dediščine.

Sonce zvečer

Popolnoma izgubim občutek za čas, ko se ob desetih zvečer še vedno potepamo v »popoldanskem« soncu. Kot bi vedeli, da ga potrebujemo na zalogo, kajti Norveška, ena najbolj mokrih evropskih držav, nas sprejme siva in deževna. Prestolnico Oslo, zeleno mesto s 700.000 prebivalci, znano po muzejih in smučarskih skokih v Holmenkollnu, obidemo po zahodni obvoznici. Nisva razpoložena za mestni vrvež in tudi nobena od znamenitosti naju ne zamika dovolj, da bi se zapeljala v mesto. Preveriti bi morala tudi, ali sploh smemo. Bibita namreč pije nafto, Norvežani pa prisegajo na električne avtomobile, čeprav jim je prav tekoče zlato, potem ko so ga leta 1970 odkrili v Severnem morju, omogočilo visok življenjski standard, kot ga poznajo danes.

Lillehammer, po številu prebivalcev primerljiv s Koprom, so na svetovni zemljevid uvrstile zimske olimpijske igre leta 1994. Vzpne

Pozor, troli! To so zlobna in nevarna mitološka bitja, ki živijo v jamah, sama ali v majhnih družinah.



se do vznožja skakalnic, kjer stoji ogromna bakla, čeprav je olimpijski ogenj že zdavnaj ugasnil. Domačini nabirajo kondicijo s tekom po stopnicah do vrha 120- in 90-meterske skakalnice. Višek najinega športnega udejstvovanja so majave stopnice ob bakli, s katerih je lep razgled na mesto in največje norveško jezero Mjøsa. Vanj se izteka tudi reka Gudbrandsdalslågen, ob kateri nadaljujemo vožnjo proti severu. V Ringebuju se morava odločiti, ali nadaljujemo po dolini ali se vzpnemo na območje narodnega parka Rondane. A še prej nas čaka prijeten postanek.

Eden od najpomembnejših kulturnih spomenikov Norveške so lesene srednjeveške cerkve, stavkirke. Ime so dobile po masivnih borovih deblih, ki nosijo glavno streho. Od nekdanjih več kot 1000 cerkva na norveškem podeželju je ohranjenih le še 28, med njimi tudi lesena cerkev v Ringebuju iz 13. stoletja. Številne strehe cerkve, nanizane v dveh etažah okrog zašiljenega zvonika, so del konstrukcije, ki brez enega samega žebja zagotavlja odlično stabilnost in dolgo življenjsko dobo. Okrog cerkve so po zatravljenem pokopališču nanizani nizki kamniti nagrobniki, ki jih v primeru, ko se



Norveška je bogata z nafto, na drugi strani pa ena vodilnih držav na svetu, ko gre za električna vozila, vključno s trajekti, kot je popolnoma električen Rødvenfjord.

Gorske ceste so zaprte od prvega snega v septembru ali oktobru pa vse do maja ali junija. Čeprav je v dolini nekaj sto metrov nižje že oz. še poletje, je v gorah lahko zelo zimsko.



Pomemben razlog za gradnjo ceste čez gorski prelaz Trollstigen med Åndalsnesom na dnu ledeniške doline Romsdalen in vasico Valdalen je bil tradicionalni letni sejem na kmetiji Devoll (danes občina Rauma), vendar je že ob odprtju (leta 1936) postal priljubljena turistična znamenitost.

mora bager čez grobove prebiti do mesta, kjer je treba izkopati jamo, preprosto odstranijo in nato postavijo nazaj.

Odločitev o nadaljevanju poti nama olajša odkritje spletnega portala Norveške panoramske oz. turistične poti (nasjonaleturistveger.no), na katerem je opisanih 18 izbranih stranskih cest. V Ringebuju se brez oklevanja namenimo proti najstarejšemu narodnemu parku Rondane, ki je bil ustanovljen pred 60 leti. Pokrajina se zelo hitro spremeni v tundro. Prvič dobiva občutek, da smo res na severu. Z višino je vse bliže tlam tudi megla. Ko sva že mislila, da smo sredi divjine, se pred nami pojavita bencinska črpalka in trgovina. »Tu bo verjetno dražje kot v mestu, a gorivo je treba natočiti,« pravi Tomaž in zmajuje z glavo ob pogledu na številke na ekranu točilnega aparata. Pozneje sva se večkrat spomnila nanje, saj je bilo to daleč najcenejše gorivo na poti po Norveški, ki se po ceni goriva uvršča zelo visoko.

Univerzalno v megli

V megli je razgled univerzalen. Ura bo vsak čas deset, ugotovim. Kaj, ko bi mi kaj povečerali in šli spat? Zapeljemo na stranski kolovoz. Vidljivost je omejena le na najbližjo okolico, naslednje jutro pa se zdi, da nas je ponoči nekdo odpeljal povsem drugam. Tundra, obsijana s soncem, je čudovita. Jezerca modra, trdoživo cvetje, mahovi in lišaji pa živih barv.

Cesta se vije ob vzhodnem robu parka Rondane. Na razgledni točki ob jezeru Atnsjøen skupaj z dvema Nemcema občudujemo še nekoliko zasnežene dvatisočake, vključno z najvišjim vrhom parka, 2178 metrov visokim Rondeslottetom. Najvišja gora Norveške in Skandinavije, 2469 m visoki Galdhøpiggen, leži bolj zahodno na območju narodnega parka Jotunheimen.

Naključni sogovornik mi na fotoaparatu pokaže, kako klavrna je bila slika dan prej. Razumem. Čudovit dan velja izkoristiti vsaj za sprehod po bližnji okolici počivališča Strømbu, ki je ena glavnih vstopnih točk v narodni park in izhodišče pohodniških poti. Za nas predvsem učna ura hoje čez viseči most, s katerim se Mia sprva zelo zadržano spogleduje, nato pa le pogumno zakoraka čez reko Atno.

V Follidalu se panoramska vožnja zaključi, mi pa namesto proti glavni prometnici E6 zavijemo proti vzhodu. »Ovinek«, ki mu ni bilo videti konca, končamo v rudarskem mestu Røros. Živi muzej, ki je pod okriljem Unesca, je ohranil svoj prvotni čar z odlično ohranjenimi lesenimi stavbami iz 18. in 19. stoletja. Vzrok za nastanek mesta je bilo odkritje bakra na tem območju, kjer so se Samiji dotlej ukvarjali predvsem z rejo severnih jelenov. Rudnik, ustanovljen leta 1644, je obratoval več kot 300 let, danes pa je v njem muzej. Nedaleč stran je ohranjenih še nekaj pristnih lesenih koč, v kakršnih so prebivale družine rudarjev. Pravo nasprotje malih brunaric

pa je bila cerkev, ki je postala simbol mesta. Sprejme namreč kar 1600 ljudi in je ena največjih v državi.

Morda so se želeli lastniki rudnika, ki so financirali gradnjo te cerkve, odkupiti pri Bogu, da ne bi pristali v peklu? Mi smo vanj zavili kar prostovoljno. Hell leži v neposredni bližini trondheimskega letališča, tako da je v njem občasno precej hrupno, sicer pa je vas kar prijetna. Za še boljši vtis se je na nebu pojavila celo dvojna mavrica.

Vikinški kralj

Dan smo zaključili tam, kjer naj bi se na Norveškem vse začelo: v Stiklestadu, približno 100 km severno od Trondheima. Tamkajšnja romanska cerkev iz druge polovice 12. stoletja oz. njen oltar naj bi označeval mesto, kjer je leta 1030 v bitki pri Stiklestadu padel vikinški kralj Olav Haraldsson. Zavzemal se je za to, da bi se Norveška združila v enotno kraljestvo in sprejela krščanstvo. Kmalu po smrti je bil razglašen za svetnika in postal osrednji simbol državnosti in razvoja krščanstva na Norveškem.

Čprav sva sprva mislila, da severneje od Trondheima ne bomo utegnili, naju je po enem tednu na poti čedalje bolj vleкло na sever. Za priobalno alternativo hitri cesti E6 se je pokazala panoramska cesta *Helgelandskysten*, na kateri bomo na enem od 6 trajektov prečkali tudi arktični krog. Kako imenitno! Pot se konča le streljaj od mesta Bødo, in ko pridemo do tja, se vkrcamo na trajekt za Lofote. Na kaj takega doma nisva niti pomislila.

A do tam nas loči še kar nekaj sto kilometrov po redko naseljeni pokrajini in skozi obsežne iglaste gozdove po cesti E6, na kateri je največja dovoljena hitrost 80 ali 90 km/h. Avtoceste so omejene na okolico večjih mest, pa še tam malokje lahko voziš hitreje. V Mosjøenu se za kar nekaj časa poslovimo od glavne prometne žile, ki povezuje sever in jug, in zavijemo proti obali. Pozdravi nas deževno, prav nič fotogenično vreme. Nekaj sončnih žarkov šele ob enajstih zvečer pokuka izpod težkih oblakov.



Norveške stavkirke so najstarejše ohranjene lesene cerkve v krščanstvu. Krasijo jih tako krščanski motivi kot vikinške živali in zmaji.

Severni tečajnik

Jutro je znova deževno, a to nama ne more pokvariti navdušenja, ko na trajektu proti Jektviku prečkamo severni tečajnik – vzporednik, ki poteka 66° in 33' severno od ekvatorja in označuje mejo območja, na katerem je sonce vsaj enkrat na leto vseh 24 ur nad obzorjem oz. pod njim. Tomaž, Jagi, Mia, na Arktiki smo! Moje prve asociacije za to pokrajino so led, sneg in mraz, a raziskave v zadnjih letih kažejo, da se arktično podnebje izredno hitro spreminja. Povprečna površina ledenega pokrova v poznem poletju, ko je ledu najmanj, je že skoraj za tretjino manjša kot v prvem desetletju satelitskih opazovanj (1979–1988). Ob koncu stoletja bi Arktika lahko ostala popolnoma brez ledu od tri do deset mesecev na leto.

Ledeniški jezik v čudovitih modrih odtenkih si zaenkrat še lahko ogledamo kar iz avtomobila. Če bi se z ladjico zapeljali čez Holdensfjord na drugo stran, se je zdelo, da bi se ga lahko skoraj dotaknili. Engenbreen, ena od vej obsežnega ledenika Svartisen, je namreč najnižje ležeči ledenik v Evropi, ki sega skoraj do morske gladine.



Fotografije: Shutterstock

Storseisundet, znan tudi kot pijani most, je najdaljši od osmih mostov na Atlantski cesti. Njegova oblika se spreminja glede na zorni kot gledanja in zdi se, da bodo vozila, ki ga želijo prečkati, padla v vodo.

Živahno ribiško mestoce Henningsvær stoji na več otočkih, ki so med sabo povezani z mostovi, zato ga imenujejo tudi »lofotske Benetke«.



7, 10, 15 in več kilometrov dolgi predori skozi gore in pod morskim dnom postajajo stalnica na poti. Norvežani imajo več kot 1000 predorov v skupni dolžini več kot 750 km. Z njimi vztrajno nadomeščajo trajektne povezave čez fjorde. Tudi na te smo se že čisto navadili. Vožnje so kratke, odhodi dovolj pogosti, čakalnih vrst ni, prav tako ne vozovnic, saj so tudi trajekti vključeni v sistem cestnin, katerih obračunavanje poteka povsem avtomatizirano.

Manjše ožine premagujejo mostovi. Čez ožino Saltstraumen z enim najmočnejših plimskih tokov na svetu se najprej zapeljemo, potem pa se na most, ki je obenem razgledna točka, vrnem peš. Tomaž in pasji dami si ta naravni fenomen ogledajo od spodaj. V šestih urah skozi ožino lahko priteče tudi do 400 milijonov kubičnih metrov vode, ki doseže hitrost do 40 km/h in ustvarja zelo močne, obsežne in globoke vrtince. Res edinstvena predstava, ki jo iz prve vrste spremljajo številni gumenjaki, predvsem pa galebi, ki si – tako kot ljudje, ki so se tod naselili že pred 10.000 leti – obetajo hiter ulov, saj je rib v izobilju.

Ribiški Lofoti

Tudi na Lofotih, kjer smo po približno tri ure in pol trajajoči plovbi pristali v Moskenesu na jugu arhipelaga, so se prebivalci še do nedavnega preživljali predvsem z ribolovom, sušenjem rib in pri-

dobivanjem ribjega olja. Na višku razvoja tradicionalnega ribištva je bilo v 20 do 30 ribiških naseljih na Lofotih v lovni sezoni, torej pozimi, tudi po 30.000 ribičev s celotne norveške obale. Z njihovim delom in življenjem v ribiških vaseh sva se temeljito seznanila v Muzeju norveške ribiške vasi v Åju, kraju z najkrajšim imenom, ki pomeni tok oz. potok. Še do 90. let prejšnjega stoletja je prevladoval njegov ribiški značaj, danes pa je glavna gospodarska dejavnost Åja turizem.

Deževen dan je bil kot naročen za obisk muzeja – ribiškega naselja s čolnarno, tovarno ribjega olja, kovačijo, pošto, ribiško koč (stanovanjem) in še vedno delujočo pekarno iz 19. stoletja, v kateri sva si privoščila znamenite cimetove rollice, ki so se vrhunsko podale k norveški kavi v simpatični muzejski kavarnici. Pozno popoldne je dež zaključil svoj delovnik, zato smo se vsi skupaj povzpeli na hribček nad vasjo, da smo jo opazovali še s ptičje perspektive.

Podobno dvignjeno pozicijo je imelo parkirišče – naše prenočišče v Nusfjordu, rdeče-okrasti ribiški vasi, skriti v globokem zalivu in zavetju gora. Danes je na prvem mestu turizem, v začetku 20. stoletja pa se je v tukajšnjih ribiških kočah, t. i. *rorbuer* (ed. *rorbu*), in pod narobe obrnjenimi čolni gnetlo tudi do 1500 ribičev. V krajevni oljarni so skoraj do konca 20. stoletja izdelovali dve različni vrsti olja iz jeter polenovke: visokokakovostno se je uporabljalo kot



Foto: U. J. K.

Trske oz. polenovke se sušijo na velikih lesenih stojalih na soncu in vetru od pozne zime do pomladi. Ribje glave sušijo ločeno in izvažajo v Afriko, predvsem v Nigerijo, kjer jih uporabljajo v tradicionalnih jedeh.



Geirangerfjord je ena najbolj obiskanih turističnih znamenitosti Norveške. Vasico Geiranger, v kateri stalno prebiva le 250 ljudi, vsako poletje obiše več sto tisoč turistov.

zdravilo, olje nižje kakovosti pa za maziva in barve (rdeča je bila najcenejša, zato je bila tudi večina hiš rdečih).

Vsaj tako dinamična kot vreme je tudi pokrajina arhipelaga, vzdolž katerega se vije slikovita E10, dolga več kot 300 kilometrov. Zalivi s peščenimi plažami, jezera, pašne ravnice, strma pobočja gora, prepredenih s pohodnimi potmi, številni »vinogradi«, kot sem poimenovala nize lesenih konstrukcij za sušenje rib (trsk oz. polenovk) na prostem, in ne nazadnje pisane ribiške vasi, med katerimi izstopajo tudi »lofotske Benetke« – Henningsvær, ki je s svojo edinstveno lokacijo nogometnega igrišča vzbudil celo zanimanje Uefe. Vse našeto je bilo nadvse bogata paša za najine vedoželjne oči. V bližini Narvika, ki je od Nordkappa oddaljen še slabih 700 km, se naposled vrnemo na hitro cesto E6 in po tehtnem premisleku ter ponovnem preverjanju možnosti podaljšanja naše ekspedicije zavijemo proti jugu.

Poletni sneg

Nedaleč od severnega tečajnika prvič, odkar smo na poti, v neposredni bližini ceste zagledava sneg. To bo nekaj za Jagi in spodobi se, da se od Arktike poslovimo v slogu. Skrb, kako bo na mrzlo belino reagirala »nagica« Mia, je bila povsem odveč. Ne le vesela, bila je

evforična! Podobno navdušena sva bila le kakšne pol ure prej tudi midva ob pogledu na povsem podivjano gorsko reko Lønselva, ob kateri narodni park Saltfjellet-Svartisen obkrožimo še po vzhodni strani. Severni tečajnik še drugič prečkamo v dežju. Vseeno se sprehodiva do obeležja, obkroženega z nešteto možici, in simbolično dodava svoj kamenček na enega od njih.

Mimo Trondheima se peljemo s prižgano klimo, pa ne zato, ker bi nas zeblo. Tu je skoraj 25 stopinj, kaj bo šele na jugu! Po skoraj 1000 kilometrih na E6 končno skrenemo proti obali, na slikovito *Atlantehavsvegen*. Atlantska cesta prečka niz otočkov in mostove, med katerimi zmaga nenavadno zaviti Storseisundet. Pod sivim nebom ne pokaže vseh svojih čarov, pa vendar. Pomeni vsaj dober jutranji uvod v eno najlepših in tudi najbolj obleganih panoramskih cest, *Geiranger – Trollstigen*. 38-kilometrski Trollova pot je bila pomembna že stoletja pred začetkom gradnje ceste, kot jo poznamo danes (odprta je bila leta 1936). Iz ledeniške doline se v 11 serpentinah vzpne več kot 800 metrov. Prelaz je prevozen le v toplejših mesecih, ponuja pa prizore, ki so naju osupnili najprej spodaj ob pogledu na mogočno skalno pregrado, čez katero padata več sto metrov visoka slapova Stigfossen in Tverrdalsfossen, nato pa še



Poletju v dolini na veliko veselje pasjih dam sledi prijetna osvežitev na snegu ... kot bi prakticali knjapanje.



Tundra pokrivajo pisani mahovi in lišaji. Tla so globoko zamrznjena, le zgornja plast se poleti odtali in kamorkoli stopiš, prej ali slej stojiš v vodi.

z vrha, kjer so obiskovalcem na voljo razgledne ploščadi in druga turistična infrastruktura.

Če smo znotraj arktičnega kroga zaman »iskali« sneg, ga je na vrhu prelaza v izobilju. Vse za pasje veselje! Nemudoma parkirava ob robu ceste in že skačeva v poletni opravi bosa po snegu. No, jaz v crocsih, kar ni bistveno drugače. Bolj kot mrz me dve uri pozneje stresa pogled na Geirangerfjord, eno najbolj obiskanih turističnih znamenitosti v državi. Temno modri lepotec z Unescovega seznama svetovne dediščine in zasneženi vrhovi nad njim tvorijo popoln kontrast. Na izravninah neposredno nad fjordom so bile v preteklih stoletjih posejane gorske kmetije, na katerih so redili drobnico. Nekatere so oživili v turistične namene.

Nedaleč od vasice Geiranger na vrhu fjorda zavijemo v kamp. To je šele drugi kamp na poti, saj je na Norveškem dovoljeno prespati kjerkoli. A danes nujno potrebujeva pralni stroj, tuša pa se tudi ne bova branila. Ko se ozrem naokrog, oči zajamejo kar nekaj markantnih slapov, a glede na njihovo število postajajo že precej vsakdanji prizor. Mia si takoj najde pasjo prijateljico, midva pa se zapleteva v pogovor z njenim skrbnikom, Špancem, ki živi v kamp prikolicici in se preživlja kot turistični delavec.

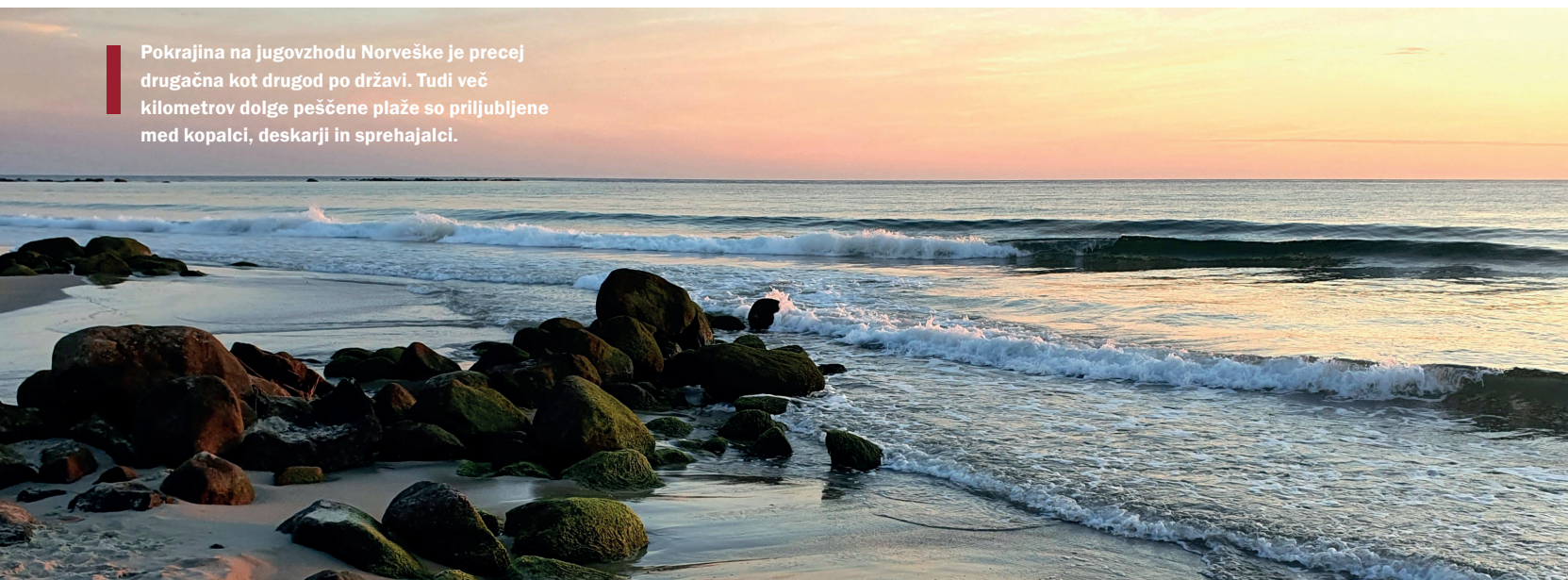
Iz poletja v zimo

Kljub vlagi je perilo po nekem čudežu zjutraj suho. Bibito brez težav spraviva še čez en prelaz, in ker 1000 metrov ni »dovolj«, se po plačljivi gorski cesti, ki je znamenitost že sama po sebi, podamo še na vrh skoraj 1500 m visoke Dallsnibe z izjemnim razgledom na Geirangerfjord. Stokilometrski spektakel, ki se je začel v Åndalsnesu, se zaključi nedaleč od vasice Grotli, kjer se priključimo že novi slikoviti poti *Gamle Strynefjellsvegen*. Zgrajena ročno proti koncu 19. stoletja je zanimiva priča mojstrstva njenih graditeljev.

Serpentin in prelazov, kaj šele jezer, slapov, divjih gorskih rek in fjordov ne utegneva več šteti. Skoraj za vsakim ovinkom nas pričaka novo čudo narave, z vsakim vzponom se sveže poletje že po nekaj sto višinskih metrih oz. kilometrih ceste spremeni v zimo, bujno rastje pa v tundra. Če v Sloveniji radi rečemo, da smo že v nekaj urah z gora na morju, se na Norveškem ta čas skrajša celo na manj kot pol ure, saj visokogorske razmere nastopijo že na bistveno nižjih nadmorskih višinah.

Ko nas cestna lepotica *Gaularfjellet*, ki jo je konec 30. let minulega stoletja pretežno na roke gradilo 150 delavcev, pospremi na Utsikten, še eno od arhitekturno dovršenih razglednih ploščadi, se iz

Pokrajina na jugovzhodu Norveške je precej drugačna kot drugod po državi. Tudi več kilometrov dolge peščene plaže so priljubljene med kopalci, deskarji in sprehajalci.





Nusfjord je ena najstarejših in najbolj ohranjenih ribiških vasi na Lofotih. Tradicionalne ribiške kočice v značilni rdeči barvi so danes namenjene turističnim nastanitvam.

doline zelo hitro dviguje megla in popolnoma zastre razgled. Z malo sreče se pobočna megla tako hitro, kot je prišla, tudi umakne, zato se odločiva počakati. Dežuje. Postelja je le nekaj korakov stran, in ko se po krepčilnem spancu zavem okolice, je pogled v dolino odprt. Po adrenalinskem spustu dosežemo obalo Sognefjorda. Z 205 kilometri je najdaljši in tudi najgloblji fjord na Norveškem, zato mu pravijo tudi kralj fjordov.

Slikovita cesta

Slikovita cesta *Aurlandsfjellet* nama še enkrat pokaže kontrast in presenetljivo bližino med bujno poraščeno dolino, fjordom, in gorsko kamnito puščavo, ki je večino leta pokrita s snegom. Krog sklenemo z vožnjo skozi *Lærdal*, ki je s 24,5 kilometra najdaljši cestni predor na svetu, nato pa se zapeljemo po panoramski cesti, ki obkroži *Hardanger* in *Sørfjord* ter se zaključi z mogočnim, izredno živahnim slapom *Låtefossen*, ki v dveh ločenih snopih dere čez pobočje naravnost proti cesti. Zvečer se še zadnjič odpravimo v gore in prespimo na parkirišču snežnega stadiona, namenjenega tekačem na smučeh. Čudovita visokogorska kamnita puščava

nam za slovo ponudi še nekaj bele svežine, preden se že dobri dve uri pozneje ob obali *Sandsfjorda* skrivamo v senci. V deželi jagodičevja (in tudi jagodnih nasadov) končno najdemo zrele borovnice. Mia takoj razume, kako si lahko postreže, *Jagi* (kar je krajša različica *Jagode*) pa jih neskladno s svojim imenom raje odstopi meni.

Zadnji večer na Norveškem preživimo kot pravi dopustniki v borovem gozdičku in na bližnji peščeni plaži *Refsnesstranda* ob najjužnejši od 18 izbranih panoramskih cest. *Jæren* je posebna članica te družine. Ravnica s polji in pašniki deluje kot tujek, a že po nekaj deset kilometrih jo znova zamenja »običajna« hribovita pokrajina, posuta z jezerci, pisanimi hišami in gozdovi.

V pristanišču v *Kristiansundu* je gneča. Z zamudo (in kepo v grlu) se vkrcamo na trajekt, katerega višina stropa v garaži ne odpušča laži o višini vozila. Ko velika oranžnorumena krogla še pred 22.30 potone v morju, smo že skoraj na danski obali, kjer se naša tritedenska pot na sever nepreklicno zaključi. Dva dni pozneje se moramo posloviti tudi od *Bibite*, ki se, bogatejša za 9000 kilometrov in vsaj dva oboževalca, vrne k svojemu lastniku na *Gorenjsko*. ■



V 19. in zgodnjem 20. stoletju so slap *Låtefossen*, ki se pod starim kamnitim mostom izliva v reko, pogosto obiskovali Angleži in Nemci. S konji in vpregami so jih odpeljali iz fjorda navzgor ob jezeru *Sandvinsvatnet* in naprej skozi dolino *Oddadalen* do slapu.

Kamniti most približno na polovici vzpona na prelaz Trollstigen prečka mogočen slap Stigfossen. Voda pada več kot 300 metrov v globino in je ob obilnih padavinah in taljenju snega res divja.

